

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

*Πρόγραμμα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων
Πράξη: «Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις δεξιότητες
μέσω εργαστηρίων» (MIS 5092064)*

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ 2014-2020» που συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και
την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο)

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΑΙ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΩ –
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ & ΕΥΘΥΝΗ

Υποθεματική 3. Συμπερίληψη: αλληλοσεβασμός,
διαφορετικότητα

Τίτλος: Σας προσΚΑΛΩ στην Κ.ΑΛ.Ο. της Τάξης μου

Εκπονητής: Αθανάσιος Χαρίσης

Φιλοσοφία –Σκοπιμότητα προγράμματος

Το Πρόγραμμα με τίτλο «**Σας προσΚΑΛΩ στην Κ.Α.Λ.Ο. της τάξης μου**» εντάσσεται στη Θεματική Ενδιαφέρονται και ενεργώ-Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη και στην Υποθεματική Συμπερίληψη: Αλληλοσεβασμός, Διαφορετικότητα.

Η συμπερίληψη, η συνεκπαίδευση, το «ένα σχολείο για όλους» αφορούν όλους ανεξαιρέτως τους μαθητές¹ και διασφαλίζουν την ισότητα ευκαιριών για όλους τους μαθητές της γενικής και ειδικής εκπαίδευσης σε βασικούς τομείς της ζωής τους, την εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση και απασχόληση, την κοινωνική και πολιτική ζωή.

Εκπαίδευση με αποκλεισμούς, που γίνονται είτε άμεσα είτε έμμεσα και σχετίζονται με κριτήρια γλώσσας, πολιτισμού, φυλής, έθνους, θρησκείας, αναπηρίας, βιογραφίας, κοινωνικοοικονομικού πλαισίου ή σεξουαλικού προσανατολισμού, δεν είναι ποιοτική εκπαίδευση. Όταν γίνεται άρση των φραγμών που οδηγούν ομάδες πληθυσμού σε αποκλεισμό στην εκπαίδευση είτε αυτές χαρακτηρίζονται ευάλωτες είτε όχι, τότε μιλάμε για συμπερίληψη.

Η συνεκπαίδευση προϋποθέτει ευέλικτα εκπαιδευτικά πλαίσια που έχουν καλλιεργήσει την ετοιμότητα να ανταποκριθούν στις πολύπλοκες ανάγκες του κάθε μαθητή μέσα σε κοινωνικά και τεχνολογικά περιβάλλοντα που μεταβάλλονται με υπερβολικά μεγάλες ταχύτητες στις κοινωνίες της γνώσης, της πληροφορίας και της επερχόμενης 4^{ης} βιομηχανικής επανάστασης. Η αλληλεπίδραση όμως μεταξύ των μαθητών με ή χωρίς ιδιαίτερες ανάγκες είναι αμοιβαία ωφέλιμη για όλους.

Μέσα από τέτοιες εκπαιδευτικές διαδικασίες και προγράμματα προάγονται και οι στόχοι της βιώσιμης ανάπτυξης της Ατζέντας 2030 των Ηνωμένων Εθνών, οι οποίοι εστιάζουν στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, στην ευημερία, στη διασφάλιση της υγείας των ανθρώπων και του πλανήτη, σε δίκαιες και ανθεκτικές κοινωνίες, στην τοπική και παγκόσμια σταθερότητα.

Η Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία (Κ.Α.Λ.Ο.) είναι ένα σύνολο κοινωνικοοικονομικών δραστηριοτήτων οι οποίες χαρακτηρίζονται από δημοκρατική διαδικασία στη λήψη αποφάσεων κι έχουν ως βασικό σκοπό την κάλυψη και ικανοποίηση των αναγκών της πλειοψηφίας του κοινωνικού συνόλου κι όχι την επιδίωξη του κέρδους. Οι κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις και οι επιχειρήσεις ένταξης ευάλωτων κοινωνικών ομάδων είναι παραδείγματα Κ.Α.Λ.Ο..

Το Πρόγραμμα με τίτλο «**Σας ΠροσΚΑΛΩ στην Κ.Α.Λ.Ο. της τάξης μου**» εντάσσεται στη **Θεματική 3. Ενδιαφέρονται και ενεργώ-Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη** και στην **Υποθεματική 3. Συμπερίληψη: αλληλοσεβασμός, διαφορετικότητα**. Απευθύνεται στην Γ' τάξη Γυμνασίου.

¹ Όλοι οι όροι που περιλαμβάνονται στο κείμενο π.χ. μαθητής, εκπαιδευτικός κ.ά. αναγράφονται στο αρσενικό γένος αλλά περιλαμβάνουν ισότητα και το θηλυκό.

Δεξιότητες στις οποίες στοχεύει το πρόγραμμα είναι οι **Δεξιότητες Ζωής**:

Βασικές είναι οι (B4): **Δεξιότητες επιχειρηματικότητας** (πρωτοβουλία, οργανωτική ικανότητα, προγραμματισμός, παραγωγικότητα, αποτελεσματικότητα), σε συνδυασμό με:

(B1). Δεξιότητες της κοινωνικής ζωής (αυτομέριμνα, κοινωνικές δεξιότητες, ενσυναίσθηση και ευαισθησία, πολιτειότητα, προσαρμοστικότητα, ανθεκτικότητα, υπευθυνότητα) και

(B2). Δεξιότητες της ψηφιακής ιθαγένειας (ευχέρεια στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ψηφιακή πολιτειότητα, ασφαλής πλοήγηση στο διαδίκτυο).

Αποτελεί ένα πρόγραμμα συνεκπαίδευσης μεταξύ όλων των μαθητών που φοιτούν στο τμήμα της Γ' τάξης, συμπεριλαμβανομένων των μαθητών με αναπηρία. Στην περίπτωση που ένα τμήμα δεν έχει τέτοια ομάδα μαθητών μπορεί να συμπεριλάβει μαθητές με παράλληλη στήριξη του σχολείου ή ένα Τμήμα Ένταξης του σχολείου ή μαθητές κάποιου ειδικού σχολείου, υλοποιώντας πρόγραμμα συνεκπαίδευσης με απόφαση του συλλόγου διδασκόντων. Στην περίπτωση που επιτευχθεί συνεργασία τμημάτων, όπως περιγράφεται παραπάνω, τότε στα εργαστήρια γίνεται μεν αναφορά σ' έναν εκπαιδευτικό, αλλά στην πράξη οι εκπαιδευτικοί είναι περισσότεροι, δηλαδή προστίθεται ο εκπαιδευτικός του Τμήματος Ένταξης ή της παράλληλης στήριξης ή ο εκπαιδευτικός και το ΕΕΠ ή ΕΒΠ του ειδικού σχολείου που ενδεχομένως θα συμμετέχουν στο πρόγραμμα. Μιλάμε, δηλαδή, για παιδαγωγική ομάδα κι έχει πολύ ενδιαφέρον ο/οι εκπαιδευτικός/-οί να συμμετέχουν ενεργά στα εργαστήρια, να εμπλέκονται γνωστικο-συναισθηματικά ως μέλη των ομάδων, ως πρότυπα κι ως συναποδέκτες της μάθησης, μετασχηματίζοντας και τον δικό τους ρόλο.

Ως προς τον χρόνο και τα 7 εργαστήρια δεξιοτήτων έχουν διάρκεια μίας διδακτικής ώρας. Στις προτεινόμενες δραστηριότητες δεν επισημαίνεται λεπτομερώς η χρονική διάρκεια. Επαφίεται στην κρίση του εκπαιδευτικού, ο οποίος θα γνωρίζει τη δυναμική της κάθε τάξης και ο οποίος θα έχει την ευελιξία να επιλέξει ενδεχομένως κάποια δραστηριότητα, ώστε να την υλοποιήσει στη φάση της επέκτασης του εργαστηρίου στον ΣΕΠ ή σε κάποιο άλλο γνωστικό αντικείμενο. Παράλληλα, σε κάθε εργαστήριο προτείνονται και δραστηριότητες επέκτασης περίπου μιας ώρας που μπορούν να υλοποιηθούν κυρίως στον ΣΕΠ.

Σκοποί του προγράμματος είναι οι μαθητές να αποκτήσουν βασική γνώση για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία (Κ.Α.Ο.), κάτω από την «ομπρέλα» του ΣΕΠ, να καλλιεργήσουν δεξιότητες ζωής και επιχειρηματικότητας στους τομείς της κοινωνικής ευαισθησίας, των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων, της συμπερίληψης στην εκπαίδευση, να ευαισθητοποιηθούν και να αναπτύξουν θετική στάση απέναντι στην κοινωνική δράση για τη βελτίωση των κοινωνικών πρακτικών στα πεδία αυτά με αφετηρία το σχολικό περιβάλλον.

Πληροφορίες υλοποίησης: προαπαιτούμενες γνώσεις, προετοιμασία υλικού

Οι μαθητές φοιτούν στη Γ΄ τάξη. Στο σχολείο μπορεί να λειτουργεί Τμήμα Ένταξης ή να φοιτούν μαθητές με παράλληλη στήριξη. Τα παιδιά γνωρίζονται ήδη μεταξύ τους και γνωρίζουν αρκετά καλά και τους κανόνες λειτουργίας του σχολείου. Δεν είναι λίγες οι φορές που στο πενταμελές συμβούλιο τμήματος συζητήθηκαν θέματα συμπεριφοράς μαθητών απέναντι σε συμμαθητές τους που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, ιδίως στα διαλείμματα. Στο πλαίσιο της λειτουργίας των μαθητικών κοινοτήτων οι μαθητές ήρθαν αντιμέτωποι με δυσλειτουργικές συμπεριφορές συμμαθητών τους απέναντι σε μαθητές ΑμεΑ του σχολείου. Προβληματίστηκαν αρκετά για τη διαχείριση των προβλημάτων αυτών και την ειρηνική συμβίωση στο σχολείο, όταν τους ζητήθηκε η πρότασή τους για τα παιδαγωγικά μέτρα που πρέπει να εφαρμοστούν ή προτάσεις τους για τη σύνταξη του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του σχολείου. Στον ΣΕΠ έχουν γίνει αρχικές συζητήσεις για εναλλακτικές μορφές επιχειρηματικότητας, όπως η Κ.Α.Λ.Ο.

Βασικό απαραίτητο υλικό για την τάξη είναι ο Η/Υ και ο βιντεοπροβολέας, η σύνδεση στο διαδίκτυο, η ψηφιακή φωτογραφική μηχανή με δυνατότητα βιντοεσκόπησης ή ανάλογη συσκευή π.χ. κινητό τηλέφωνο, χαρτί Α4, χαρτόνια σε διάφορα χρώματα, μαρκαδόροι, φάκελοι, όσοι είναι και οι μαθητές για τα πορτφόλιο, CD για το υλικό των μαθητών για το ε-πορτφόλιο. Περισσότερες πληροφορίες δίνονται παρακάτω σε κάθε εργαστήριο.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

Τίτλος	Σας προσΚΑΛΩ στην Κ.Α.Λ.Ο. της τάξης μου
Θεματική	1. Ενδιαφέρομαι και ενεργώ-Κοινωνική Συναίσθηση και Ευθύνη
Υποθεματική	Συμπερίληψη: Αλληλοσεβασμός, Διαφορετικότητα
ΒΑΘΜΙΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ (που προτείνονται)	Γ΄ Γυμνασίου
Δεξιότητες στόχευσης του εργαστηρίου	Β. Δεξιότητες Ζωής Β4. Δεξιότητες επιχειρηματικότητας Β1. Δεξιότητες της κοινωνικής ζωής Β2. Δεξιότητες της ψηφιακής ιθαγένειας
Σύνδεση με τη Βασική Θεματική	Υποθεματικές: 1. Εθελοντισμός διαμεσολάβηση
Εκπονητής	Αθανάσιος Χαρίσης

Περιγραφή επτά Εργαστηρίων:

Στοχοθεσία των εργαστηρίων, προτεινόμενες δράσεις και υλικό αφόρμησης, επέκτασης, γενίκευσης.

<p>Εργαστήριο/τίτλος</p> 	<p>Γνωρίζω τον εαυτό μου, την ομάδα μου και την κοινωνική συναίσθηση και ευθύνη;</p>
<p>Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα</p>	<p>Οι μαθητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> -να ανακαλύψουν τη σημασία της ομαδικότητας, της αλληλοϋποστήριξης, της προστασίας των ευάλωτων ομάδων, της συμπερίληψης, -να αναστοχαστούν ως άτομα και ως ομάδα για τον βαθμό που τους χαρακτηρίζει ως προς τις δεξιότητες του σεβασμού της διαφορετικότητας, της κοινωνικής συναίσθησης και της συμπεριληπτικότητας.
<p>Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)</p>	<p>Δραστηριότητα 1. Αφόρμηση Ο εκπαιδευτικός ενημερώνει ότι η «πτήση» σήμερα ξεκινάει! Οι μαθητές βλέπουν φωτογραφίες από εργαστήριο (βλ. Πρόσθετες πληροφορίες) ή από το διαδίκτυο με το πέταγμα σμήνους χηνών σε σχήμα βέλους. Συζητούν γιατί τα πουλιά ταξιδεύουν σε ομάδες, σε σχηματισμό βέλους και γιατί αλλάζουν θέσεις στο ταξίδι.</p> <p>Δραστηριότητα 2. Η «πτήση» Καλούνται να υποδυθούν τον ρόλο των πουλιών και να «πετάξουν» στο προαύλιο, αφού πρώτα κατασκευάσουν το «βέλος» και επιλέξουν ρόλους, ανάλογα με το τι πιστεύουν ότι μπορούν καλύτερα να κάνουν ή με το τι επιλέγουν (Φύλλο εργασίας 1 και 2). Ένας ρόλος θα είναι του φωτογράφου, για να έχουν και τις δικές τους φωτογραφίες πλέον. Άλλοι ρόλοι:</p> <ul style="list-style-type: none"> - του οδηγού του σμήνους, -του/των αντικαταστάτη/-τών, όταν ο οδηγός θα κουραστεί, -του κουρασμένου και εξασθενημένου πουλιού, των εθελοντών πουλιών που θα συνοδέψουν το κουρασμένο στην ξεκούρασή του, -των πουλιών που προειδοποιούν και προστατεύουν την ομάδα από επιθέσεις αρπακτικών, -του φωτογράφου/ων. <p>Δραστηριότητα 3. Αναστοχασμός. Αναστοχάζονται, μετά την υπόδυση των ρόλων, τους παράγοντες επιτυχίας του στόχου της ομάδας των πουλιών και ανακαλύπτουν τη σημασία της ομαδικότητας, της αλληλοϋποστήριξης, της προστασίας των ευάλωτων ομάδων.</p> <p>Δραστηριότητα επέκτασης: Στον ΣΕΠ μπορεί να συμπληρωθεί και να συζητηθεί το Φύλλο εργασίας 3, μια κλίμακα για τον βαθμό κοινωνικής ευαισθησίας, αλληλοϋποστήριξης και συμπεριληπτικότητας στην τάξη (Φύλλο εργασίας 3).</p>

<p>Εργαστήριο/τίτλος</p> 	<p>Συμβούλιο Τμήματος: Αναγνωρίζω αίτια κοινωνικού αποκλεισμού και πεδία δράσης κοινωνικής συναίσθησης και ευθύνης; Γιατί δεν ξεκινώ από τη σχολική μου κοινότητα;</p>
<p>Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα</p>	<p>Οι μαθητές: -να αναγνωρίσουν αίτια κοινωνικής αναληθσίας και αποκλεισμού, -να διαμορφώσουν θετική στάση ως προς την ανάληψη πρωτοβουλίας κοινωνικής δράσης για πιο ευαισθητοποιημένες κοινωνίες.</p>
<p>Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)</p>	<p>Δραστηριότητα 1. Αφόρμηση ή Τι βαθμό πήρα; Ο εκπαιδευτικός ενημερώνει την τάξη για τα αποτελέσματα της κλίμακας του βαθμού κοινωνικής ευαισθησίας, αλληλοϋποστήριξης και συμπεριληπτικότητας της τάξης.</p> <p>Δραστηριότητα 2. Λέξεις που «τσακίζουν» Προβάλλεται το βίντεο μ' ένα χαριτωμένο νεογέννητο γαϊδουράκι ή μια ανάλογη φωτογραφία. Οι μαθητές καλούνται να εκφράσουν τα συναισθήματά τους και να απαντήσουν πόσοι έχουν δει από κοντά γαϊδουράκι. Τίθεται το ερώτημα: γιατί κάποιον τον χαρακτηρίζουν/-με «γαϊδούρι» και δίνουμε μια τόσο αρνητική διάσταση στη λέξη, χωρίς να γνωρίζουμε πραγματικά το αντικείμενο; Συζητάμε για την προκατάληψη. Ο εκπαιδευτικός αξιοποιεί τη μαθητική κοινότητα της τάξης, αναδιατάσσεται η τάξη σε διάταξη ημικυκλικού συμβουλίου και ξεκινά προσομοίωση συνεδρίασης με αξιοποίηση των μελών του πενταμελούς συμβουλίου της τάξης. Η ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης περιλαμβάνει την αναζήτηση των αιτιών για τον βαθμό κοινωνικής ευαισθησίας της τάξης, τη συζήτηση και τη λήψη απόφασης δράσης για τη βελτίωση του βαθμού αυτού. Τα αίτια αναγράφονται στον πίνακα από τον γραμματέα της τάξης. Κατατίθενται προτάσεις απ' όσα παιδιά της τάξης έχουν να προτείνουν κάτι και αναζητούνται (ή ο εκπαιδευτικός κάνει σύνδεση με το θέμα Κ.Α.Λ.Ο. που έχει συζητηθεί στον ΣΕΠ) τρόποι δράσης στο πλαίσιο του ΣΕΠ με πιο πρόσφορη την ιδέα της Κ.Α.Λ.Ο. της τάξης με κατεύθυνση την προώθηση της κουλτούρας συμπερίληψης ιδιαίτερα των μαθητών ΑμεΑ όλου του σχολείου (λόγω περιστατικών στα διαλείμματα).</p> <p>Δραστηριότητα 3. Διερεύνηση- Επέκταση Στους μαθητές δίνεται ο υπόλοιπος χρόνος ή εάν δεν υπάρχει χρόνος συνεχίζεται η δραστηριότητα στον ΣΕΠ, για να περιηγηθούν κατά ομάδες στο https://kalo.gov.gr/ και http://expo.foreis-kalo.gr/exhibitors/index.html και να πάρουν ιδέες για Κ.Α.Λ.Ο. και θεματικές, οι οποίες θα αξιοποιηθούν στο επόμενο εργαστήριο.</p>

<p>Εργαστήριο/τίτλος</p> 	<p>Εντάσσομαι σε ομάδες δράσης. Αναγνωρίζω τις αξίες και τις δεξιότητές μου.</p>
<p>Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα</p>	<p>Οι μαθητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> -να συνειδητοποιήσουν τη δύναμη και τον ρόλο των αξιών για κοινωνίες ευαισθητοποιημένες, -να συναισθανθούν τη δύναμη της συνεργατικότητας και της αλληλοσυμπληρωματικότητας στην ομάδα για την επιτυχία του σκοπού και την αποτελεσματικότητα του έργου τους, -να αυτοαξιολογηθούν ως προς τις δεξιότητές τους.
<p>Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)</p>	<p>Δραστηριότητα 1. Αφόρμηση Εάν από τη δραστηριότητα επέκτασης του 2^{ου} εργαστηρίου υπάρχει κάποια διαμορφωμένη πρόταση για την Κ.Α.Λ.Ο., η πρόταση ανακοινώνεται, διαφορετικά προβάλλονται σε βιντεοπροβολή τα Φύλλα εργασίας 4. και 5.</p> <p>Δραστηριότητα 2. Ο εκπαιδευτικός ζητάει εθελοντές:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Για το Διοικητικό Συμβούλιο και την οικονομική διαχείριση. 2. Για το τμήμα πληροφορικής. 3. Για το τμήμα και επικοινωνίας και δημοσίων σχέσεων. 4. Για το καλλιτεχνικό και δημιουργικό τμήμα. 5. Για το κοινωνικό τμήμα. <p>Κάθε μαθητής θα δηλώσει την προτίμησή του για να ενταχθεί σε κάποια ομάδα, αφού πρώτα μελετήσει δύο φύλλα εργασίας. Θα υποστηρίζει την επιλογή του με μια κοινωνική αξία στην οποία πιστεύει. Θα συσχετίζει την επιλογή του για ένταξη στην ομάδα με δεξιότητες που θέλει να αναπτύξει από την εργασία του στην ομάδα αυτή (Φύλλα εργασίας 4 και 5). Δημιουργούνται αρχικές ομάδες των τριών έως 5 ατόμων ανάλογα με τον αριθμό των μαθητών του τμήματος.</p> <p>Δραστηριότητα 3. Αποφόρτιση Οι μαθητές κάνουν σε ομάδες την πρώτη τους σύσκεψη ορίζουν συντονιστή της ομάδας και γνωρίζονται ελεύθερα καλύτερα μεταξύ τους συζητώντας για το θέμα και ανακοινώνοντας ο καθένας στους άλλους της ομάδας το περιεχόμενο των φύλλων εργασίας τους με τις αξίες και τις δεξιότητες.</p> <p>Δραστηριότητα 4. Επέκταση Ασύγχρονα ή στο μάθημα της Πληροφορικής οι μαθητές συμπληρώνουν τα ονόματά τους σε κοινό excel πίνακα σχετικό με την ομάδα στην οποία εντάχθηκαν τελικά.</p>

<p>Εργαστήριο/τίτλος</p> 	<p>Αναλαμβάνω ρόλους μέσω της Κ.Α.Ο. Θέτω στόχους καλλιέργειας συμπεριληπτικής κουλτούρας στο σχολείο.</p>
<p>Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα</p>	<p>Οι μαθητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> -να συνδέσουν τις δεξιότητές τους με την υπεύθυνη ανάληψη ρόλων και πρωτοβουλιών για κοινωνικούς σκοπούς, -να καλλιεργήσουν δεξιότητες προγραμματισμού έργου, θέτοντας συγκεκριμένους στόχους και περιγράφοντας δράσεις υλοποίησης, ώστε η ομάδα να είναι παραγωγική, -να μπορούν να συνεργάζονται ως άτομα και ως ομάδες.
<p>Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)</p>	<p>Δραστηριότητα 1. Αφόρμηση Ο εκπαιδευτικός ανακοινώνει τις τελικές ομάδες, από το κοινόχρηστο έγγραφο που προστίθεται σε πίνακα ανακοινώσεων της τάξης.</p> <p>Δραστηριότητα 2. Σχέδια δράσης Κάθε ομάδα συνεδριάζει για να καταστρώσει και να προτείνει μια δραστηριότητα για την προώθηση της κοινωνικής ευαισθησίας και της συμπερίληψης στο σχολείο.</p> <p>ΟΜΑΔΑ 1. Διοικητικό Συμβούλιο- οικονομική διαχείριση. ΟΜΑΔΑ 2. Τμήμα πληροφορικής. ΟΜΑΔΑ 3. Τμήμα επικοινωνίας και δημοσίων σχέσεων. ΟΜΑΔΑ 4. Καλλιτεχνικό και δημιουργικό τμήμα. ΟΜΑΔΑ 5. Κοινωνικό τμήμα.</p> <p>Στη συνέχεια όποιος ορίστηκε συντονιστής της κάθε ομάδας ανακοινώνει το σχέδιο της ομάδας στην ολομέλεια.</p> <p>Ενδεικτικές προτάσεις της κάθε Ομάδας:</p> <p>ΟΜΑΔΑ 1: Πρόταση για άντληση εσόδων από Σύλλογο Γονέων, Δομές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, λαχειοφόρο, εγγραφές μελών, δωρεές. ΟΜΑΔΑ 2: Δημιουργία blog προβολής, facebook, google forms εγγραφής μελών, ηλεκτρονική επεξεργασία κειμένων, παρουσιάσεων. ΟΜΑΔΑ 3: Σύνταξη επιστολών επικοινωνίας με φορείς, με την κοινότητα, διαφημιστικά κείμενα κ.ά. ΟΜΑΔΑ 4: Δημιουργία του σήματος της Κ.Α.Ο., αφίσας της Κ.Α.Ο., τραγουδιού ευαισθητοποίησης, βίντεο κ.ά. , φωτογράφιση κλπ. ΟΜΑΔΑ 5: προσδιορισμός της κοινωνικής ομάδας υποστήριξης της Κ.Α.Ο. και πρόταση συμπερίληψης στη δράση και <u>τάξης ενός ειδικού σχολείου.</u></p> <p>Δραστηριότητα 3. Σύνθεση έργου-συνεργασία Οι συντονιστές δέχονται ερωτήσεις και απαντούν πώς μπορούν τα σχέδια της κάθε ομάδας να υποστηριχτούν από τις άλλες ομάδες. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον προκαλεί η πρόταση για συνεργασία με ειδικό σχολείο, κατά προτίμηση ΕΕΕΕΚ ή ΕΝΕΓΓΥΛ, η οποία αποφασίζεται να προχωρήσει.</p>

<p>Εργαστήριο/τίτλος</p> 	<p>Ενεργώ-υλοποιώ το σχέδιο δράσης. Πώς μπορούμε να απευθυνθούμε στο ειδικό σχολείο;</p>
<p>Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα</p>	<p>Οι μαθητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> -να συνειδητοποιήσουν ότι η δράση τους στη σχολική κοινότητα εντάσσεται σ' ένα ευρύτερο εκπαιδευτικό και κοινωνικό πλαίσιο πρωτοβουλιών βελτίωσης της ποιότητας ζωής (πολιτειότητα), -να μπορούν να ζητούν βοήθεια, όταν δεν γνωρίζουν κάτι.
<p>Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)</p>	<p>Δραστηριότητα 1. Αφόρμηση Ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει αποσπάσματα από την εγκύκλιο συνεκπαίδευσης (Φύλλο εργασίας 6) ή από κάποιο άλλο σχετικό επικαιροποιημένο κείμενο. Κάθε ομάδα μελετά το κείμενο, ίδιο για όλες τις ομάδες, και εργάζεται προς την κατεύθυνση της προσέγγισης του ειδικού σχολείου και της συνέχισης της δράσης ως πρόγραμμα συνεκπαίδευσης και με το ειδικό σχολείο (μέχρι στιγμής η συνεκπαίδευση ήταν εντός σχολείου).</p> <p>Δραστηριότητα 2. ΟΜΑΔΑ 1. Διοικητικό Συμβούλιο- οικονομική διαχείριση. ΟΜΑΔΑ 2. Τμήμα πληροφορικής. ΟΜΑΔΑ 3. Τμήμα επικοινωνίας και δημοσίων σχέσεων. ΟΜΑΔΑ 4. Καλλιτεχνικό και δημιουργικό τμήμα. ΟΜΑΔΑ 5. Κοινωνικό τμήμα.</p> <p>Ενδεικτικές ενέργειες των ομάδων: ΟΜΑΔΑ 1. Διοικητικό Συμβούλιο- οικονομική διαχείριση: Σύνταξη επιστολής στον Διευθυντή του σχολείου και στο Διευθυντή του ειδικού σχολείου. ΟΜΑΔΑ 2. Τμήμα πληροφορικής: υποστήριξη στη σύνταξη επιστολής σε Η/Υ, δημιουργία e-mail Κ.ΑΛ.Ο. για τις επικοινωνίες. ΟΜΑΔΑ 3. Τμήμα επικοινωνίας και δημοσίων σχέσεων: συνεργασία με την ομάδα 1 στη σύνταξη της επιστολής. ΟΜΑΔΑ 4. Καλλιτεχνικό και δημιουργικό τμήμα: δημιουργία μιας κάρτας-πρόσκλησης για τα παιδιά του ειδικού σχολείου. ΟΜΑΔΑ 5. Κοινωνικό τμήμα: επιλογή λέξεων κλειδιών από το κείμενο της εγκυκλίου για τον εμπλουτισμό της κάρτας-πρόσκλησης.</p> <p>Δραστηριότητα 2. Επέκταση Στον ΣΕΠ θα ολοκληρωθεί το έργο των ομάδων. Θα συζητηθεί να προσκληθεί ειδικός για επιμόρφωση (επαγγελματική ανάπτυξη της ομάδας) στο θέμα της συνεκπαίδευσης. Γίνεται η επικοινωνία και αποφασίζεται το επόμενο εργαστήριο να γίνει με εκπαιδευτική επίσκεψη των δύο τμημάτων των δύο σχολείων σ' ένα αγρόκτημα για την παρακολούθηση ενός βιωματικού εργαστηρίου συνεκπαίδευσης. Το εργαστήριο μπορεί να γίνει εναλλακτικά στην τάξη.</p>

<p>Εργαστήριο/τίτλος</p> 	<p>Βιωματικό παραμύθι στο δάσος «Η Ασπρούλα και η Ασημένια»</p>
<p>Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα</p>	<p>Οι μαθητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> -να διαχειριστούν τα συναισθήματά τους με ανθεκτικότητα και να τα εκφράσουν μέσα από δημιουργία έργου, -να καλλιεργήσουν την ενσυναίσθηση και την ευαισθησία, -να αναστοχαστούν τις δυσκολίες αλλά και τη σπουδαιότητα τους έργου τους στο σχολικό περιβάλλον και κατ' επέκταση στο κοινωνικό (πολιτειότητα).
<p>Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)</p>	<p>Δραστηριότητα 1. (Εδώ περιγράφεται εργαστήριο στην τάξη. Για το εργαστήριο σε αγρόκτημα ή σε κάποιο περιαστικό δάσος (βλ. Πρόσθετες πληροφορίες). Αφού γίνει η υποδοχή και οι συστάσεις των φιλοξενούμενων, μοιραστούν αυτοκόλλητα καρτελάκια, όπου αναγράφονται τα ονόματα εκπαιδευτικών και μαθητών που θα κολληθούν στα μπλουζάκια (μια τάξη 5 μαθητών του ειδικού σχολείου επισκέφτηκε την τάξη μας), ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει την παραμυθιακή ιστορία (βλ. παρακάτω στις Οδηγίες) . Γίνεται αρχικός σχολιασμός.</p> <p>Δραστηριότητα 2. Συνεκπαίδευση</p> <p>Οι μαθητές χωρίζονται σε μικτές ομάδες μαθητών γενικού-ειδικού σχολείου, κατά προτίμηση ΕΕΕΕΚ ή ΕΝΕΓΓΥΛ και δίνονται σε όλες τις ομάδες οι φωτογραφίες της ιστορίας ανακατεμένες (Φύλλο εργασίας 7). Κάθε ομάδα καλείται να βάλει τις φωτογραφίες σε μια σειρά, κολλώντας πάνω σε χαρτόνια (ουσιαστικά υποστηρίζονται οι μαθητές του ειδικού σχολείου να το κάνουν αυτό) και να βρει ένα διαφορετικό τέλος στην ιστορία, από τη στιγμή μετά το ατύχημα, το οποίο θα γράψει ή θα ζωγραφίσει στο χαρτόνι.</p> <p>Δραστηριότητα 3. Αποφόρτιση-αναστοχασμός</p> <p>Κάθε ομάδα ανασηκώνεται στο σημείο παρουσίασης της τάξης, με την υποστήριξη των συνοδών εκπαιδευτικών, εάν χρειάζεται, και παρουσιάζει το χαρτόνι της και το τέλος που έδωσε στην ιστορία. Δέχεται ερωτήματα. Χειροκροτείται. Οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές ενθαρρύνονται να εκφράσουν ελεύθερα συναισθήματα και εντυπώσεις από τη δράση συνεκπαίδευσης, κατατίθενται προτάσεις π.χ. «θα πρότεινα το χαρτόνι της ομάδας μας να το πάρει ο Χ (μαθητής του ειδικού σχολείου) στο σχολείο του φεύγοντας». Φωτογραφίζονται.</p> <p>Δραστηριότητα 4. Επέκτασης</p> <p>Στον ΣΕΠ το θέμα επεκτείνεται με συζήτηση για την επαγγελματική αποκατάσταση μαθητών ΑΜΕΑ και για τις δυνατότητες μιας Κ.Α.Λ.Ο. σ' αυτό.</p>

<p>Εργαστήριο/τίτλος</p> 	<p>Παρουσίαση-αξιολόγηση της Κ.Α.Ο. στη σχολική κοινότητα και την τοπική κοινωνία</p>
<p>Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα</p>	<p>Οι μαθητές:</p> <ul style="list-style-type: none"> -να αποκτήσουν δεξιότητες επικοινωνιακές, κλασικές ή ψηφιακές, -να αναστοχαστούν ως προς τη συμβολή τους στο κοινωνικό γίνεσθαι για την ευαισθητοποίηση σε θέματα συμπερίληψης, -να αναστοχαστούν ως προς τις δεξιότητες κοινωνικής ευαισθησίας και επιχειρηματικότητας που καλλιέργησαν.
<p>Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)</p>	<p>Δραστηριότητα 1. <i>Η Κ.Α.Ο. υπάρχει. Συνεχίζουμε;</i> Το συμβούλιο τμήματος ξανασυνεδριάζει (αυτοποίηση, αυτοοργάνωση). Θέματα συζήτησης 1. Θα παρουσιάσουμε τη δράση μας; 2. Θα συνεχίσουμε τη δράση μας; (η ψηφοφορία, αναμένεται θετική, τουλάχιστον στο πρώτο, αν όχι και στα 2 ερωτήματα).</p> <p>Δραστηριότητα 2. <i>Παρουσίαση</i> Οι ομάδες συνεδριάζουν, συζητούν μια ιδέα παρουσίασης και στη συνέχεια την προτείνουν στην ολομέλεια. Αναμενόμενες ιδέες:</p> <p>ΟΜΑΔΑ 1. Διοικητικό Συμβούλιο- οικονομική διαχείριση-Παρουσίαση σύντομου απολογισμού στην εκδήλωση στο τέλος της χρονιάς. Παρεμβάσεις σε γιορτές-παγκόσμιες ημέρες, 3^η Δεκεμβρίου, Ημέρα Συνδρόμου Down, Ημέρα Αυτισμού, 2 Απριλίου κ.ά. σε συνεργασία με τις άλλες ομάδες.</p> <p>ΟΜΑΔΑ 2. Τμήμα πληροφορικής: δημιουργία βίντεο από τις δράσεις για την ιστοσελίδα και το facebook της Κ.Α.Ο. ή του σχολείου. Δημιουργία ε-πορτοφόλιο της ομάδας και για κάθε μαθητή.</p> <p>ΟΜΑΔΑ 3. Τμήμα επικοινωνίας και δημοσίων σχέσεων: αποστολή δελτίων τύπου σε ΜΜΕ με την ολοκλήρωση της δράσης και τις άλλες παρεμβάσεις.</p> <p>ΟΜΑΔΑ 4. Καλλιτεχνικό και δημιουργικό τμήμα, δημιουργία αφίσας, διακριτικού σήματος, πρόσκλησης για την εγγραφή μελών στην Κ.Α.Ο., καλλιτεχνική παρέμβαση στην πλατεία της πόλης με αφορμή μια ημέρα.</p> <p>ΟΜΑΔΑ 5. Κοινωνικό τμήμα, επικοινωνία-επιστολή σε γονείς για τα αποτελέσματα του έργου.</p> <p>Δραστηριότητα 3. <i>Αξιολόγηση</i> Συμπληρώνονται τα Φύλλα περιγραφικής αυτοαξιολόγησης ή ετεροαξιολόγησης και τελικής αξιολόγησης του προγράμματος (βλ. Πρόσθετες πληροφορίες). Γίνεται σύγκριση με το αρχικό αποτέλεσμα και με πανηγυρισμούς βγαίνει η τελική αναμνηστική φωτογραφία.</p> <p>Δραστηριότητα Επέκτασης. Στον ΣΕΠ ή σε κάποιο Πρόγραμμα Σχολικών Δραστηριοτήτων/Αειφορίας ή σε Πρόγραμμα Αγωγής Σταδιοδρομίας θα ενταχθεί η δράση, ώστε να συνεχιστεί. Υπάρχει η δυνατότητα να ενταχθεί το πρόγραμμα και σε κάποιο σχετικό Δίκτυο.</p>

Πρόσθετες πληροφορίες κατά εργαστήριο
Εκπαιδευτικό υλικό/συνδέσεις, Υποδειγματικό Υλικό- Δειγματικά Φύλλα
εργασίας - Περιγραφή εργαστηρίων & δράσεων

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 1^ο : Γνωρίζω τον εαυτό μου, την ομάδα μου και την κοινωνική συνείδηση και ευθύνη;

Εκπαιδευτικό Υλικό/ Συνδέσεις/

Για το 1^ο Εργαστήριο Δεξιοτήτων θα χρειαστούμε τα παρακάτω υλικά:

- ✓ Υπολογιστή, βιντεοπροβολέα ή λάπτοπ για την προβολή του βίντεο
- ✓ Σύνδεση Internet,
- ✓ 6 καλάμια 1,5-2 μέτρα το καθένα (εναλλακτικά λεπτά ξύλα ή σχοινί)
- ✓ Κολλητική ταινία για τη σύνδεση των καλάμιών,
- ✓ Σφυρίχτρες (Όσα και τα παιδιά)
- ✓ Χαρτί A4
- ✓ Ψηφιακή φωτογραφική μηχανή για όλα τα εργαστήρια (σε όλα τα εργαστήρια θα βγαίνουν φωτογραφίες).

Σημ. Τα φύλλα εργασίας ο εκπαιδευτικός μπορεί να τα αναρτά σε Κυψέλη στο πεδίο files, εφόσον επιθυμεί να αξιοποιήσει και την πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεεκπαίδευσης e-me (<https://e-me.edu.gr/>) για το ενδεχόμενο εξ αποστάσεως διδασκαλίας. Επίσης μπορεί να προσαρμόσει αναλόγως και την υπόλοιπη διδασκαλία.

Δραστηριότητα 1. και 2 Φωτογραφίες από το βιωματικό εργαστήριο του Σ.Ε.Ε. Εκπαίδευσης για την Αειφορία του 3^{ου} Π.Ε.Κ.Ε.Σ. Κ. Μακεδονίας «Οι χήνες Σίσσυ και Μάρκος στους υδροβιότοπους της Πύδνας», Μακρύγιαλος, 9/4/2019: <https://blogs.sch.gr/gymmakrp/archives/1907> . (Σημ. Για τις 3 φωτογραφίες που παρατίθενται υπάρχει άδεια χρήσης από το Γυμνάσιο Μακρυγιαλού Πιερίας).

Φύλλο εργασίας 1.

Υποδύομαι τον ρόλο της χήνας και επιλέγω κάποιο ρόλο για το ταξίδι.

Μαθητής/τρια	Ρόλος
	– του/των οδηγού/-ών του σμήνους,
	– του/των αντικαταστάτη-τών, όταν ο οδηγός θα κουραστεί,
	– του κουρασμένου και εξασθενημένου πουλιού
	– των εθελοντών πουλιών που θα συνοδέψουν το κουρασμένο στην ξεκούρασή του,
	– των πουλιών που προειδοποιούν και προστατεύουν την ομάδα από επιθέσεις αρπακτικών.
	– του φωτογράφου/-ων.

Φύλλο εργασίας 2.

Μαθητής/τρια	Βάζω ν στις δεξιότητες που θεωρώ απαραίτητες ώστε να συμβάλουν στην επιτυχία της πτήσης για όλα τα μέλη της ομάδας	Γράφω τις δεξιότητες που θεωρώ ότι έχω και θα συμβάλουν στην επιτυχία της πτήσης για όλα τα μέλη της ομάδας. Παίρνω τον λόγο και εξηγώ γιατί πιστεύω ότι αυτή η δεξιότητα προάγει την κοινωνική ευθύνη
	αυτομέριμνα, ενσυναίσθηση, ευαισθησία, πολιτειότητα, προσαρμοστικότητα, ανθεκτικότητα, υπευθυνότητα, πρωτοβουλία, οργανωτικότητα προγραμματισμός, παραγωγικότητα, αποτελεσματικότητα.	

Δραστηριότητα Επέκτασης στον ΣΕΠ: (μπορεί να γίνει και με αφόρμηση τις φωτογραφίες του εργαστηρίου)

Φύλλο εργασίας 3.

Κλίμακα του βαθμού κοινωνικής ευαισθησίας και συμπεριληπτικότητα της τάξης μου (Θα συμπληρωθεί στην αρχή και στο τέλος του προγράμματος)

Μαθητής/τρια	Η τάξη μου χαρακτηρίζεται από κοινωνική ευαισθησία και συμπεριληπτικότητα				
	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΠΟΛΥ ΛΙΓΟ	ΛΙΓΟ	ΠΟΛΥ	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 2^ο : Συμβούλιο Τμήματος: Αναγνωρίζω αίτια κοινωνικού αποκλεισμού και πεδία δράσης κοινωνικής συναίσθησης και ευθύνης; Γιατί δεν ξεκινώ από τη σχολική μου κοινότητα;

Δραστηριότητα 2. Λέξεις που «τσακίζουν»

Βίντεο 1.

https://drive.google.com/file/d/1_KgduxRYs9FWTHI6oXlhpS5fjVsid3gg/view?usp=sharing

Φωτογραφίες (Σημ. το βίντεο και οι φωτογραφίες είναι από το προσωπικό αρχείο του εκπονητή).

Δραστηριότητα 3. Σύνδεσμοι για τη δραστηριότητα διερεύνησης -επέκτασης

<https://kalo.gov.gr/>

https://ecosystem.kalo.gov.gr/wp-content/uploads/2018/09/social-solidarity-REPORT2017_GR_june18.pdf

<http://expo.foreis-kalo.gr/exhibitors/index.html>

<https://diavgeia.gov.gr/doc/99%CE%A7046%CE%9C%CE%A4%CE%9B%CE%97-%CE%92%CE%A8%CE%A7?inline=true>

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 3^ο : Εντάσσομαι σε ομάδες δράσης. Αναγνωρίζω τις αξίες και τις δεξιότητές μου.

Δραστηριότητα 2.

Φύλλο εργασίας 4.

Βάζω σε κύκλο αξίες στις οποίες πιστεύω:

αγάπη, ευτυχία, ελευθερία, ειρήνη,
 εντιμότητα,
 ταπεινότητα, σεβασμός, απλότητα,
 ενότητα, συνεργασία,
 υπευθυνότητα, ανεκτικότητα,

Φύλλο εργασίας 5.

Αφού διαβάσεις τις δεξιότητες που υπάρχουν στον παρακάτω πίνακα συμπλήρωσε εδώ (έως 10 δεξιότητες σε κάθε πλαίσιο) :

Μαθητής/τρια:		Ομάδα που επέλεξα:	
Δεξιότητες που θεωρώ ότι έχω κι είναι κατάλληλες για την ομάδα που επιλέγω		Δεξιότητες που θέλω να αποκτήσω από τη συνεργασία μου στην ομάδα αυτή	

Πίνακας: Δεξιότητες σχετικές με το εργαστήριο

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

αυτομέριμνα, ενσυναίσθηση, ευαισθησία, δεξιότητες δημιουργίας και διαμοιρασμού ψηφιακών δημιουργημάτων, πολιτειότητα, προσαρμοστικότητα, διαμεσολάβηση, ανθεκτικότητα, υπευθυνότητα, ψηφιακή πολιτειότητα, δεξιότητες ανάλυσης και παραγωγής περιεχομένου σε μέσα, επίλυση στη χρήση υπολογιστών, ασφαλής προστασία από εξάρτηση στο διαδίκτυο, κριτική σκέψη, επικοινωνία, συνεργασία, δημιουργικότητα, ψηφιακή κριτική σκέψη, πρωτοβουλία, οργανωτικότητα, ψηφιακή δημιουργικότητα, ψηφιακή κριτική σκέψη, προγραμματισμός, παραγωγικότητα, αποτελεσματικότητα, ψηφιακή επικοινωνία, συνδυαστικές δεξιότητες ψηφιακής τεχνολογίας, επικοινωνίας.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 5^ο : Ενεργώ-υλοποιώ το σχέδιο δράσης. Πώς μπορούμε να απευθυνθούμε στο ειδικό σχολείο;

Φύλλο εργασίας 6.

Εγκύκλιος του Υπουργείου Παιδείας

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΥΝΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (και μεταξύ ομάδων του ίδιου σχολείου)
Αρ.Πρωτ.10537/Δ3/23-01-2019/ΥΠΠΕΘ

.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: Στόχοι, αρχές, περιεχόμενο και μεθοδολογία των Προγραμμάτων Συνεκπαίδευσης

A1. Στόχοι των προγραμμάτων συνεκπαίδευσης είναι :

- Η προώθηση της ένταξης και των ίσων ευκαιριών στην εκπαίδευση.
- Η ανάπτυξη των γνωστικών, μαθησιακών, ψυχοσυναισθηματικών και κοινωνικών δεξιοτήτων όλων των μαθητών/τριών, συμπεριλαμβανομένων των μαθητών/τριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- Η ευαισθητοποίηση των μαθητών/τριών των σχολείων γενικής και ειδικής εκπαίδευσης σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η καλλιέργεια σεβασμού στη διαφορετικότητα.
- Η ανάπτυξη δεξιοτήτων ενσυναίσθησης στους μαθητές/τριες αμφότερων των σχολικών πλαισίων.

A2. Τα προγράμματα συνεκπαίδευσης σχεδιάζονται με γνώμονα την υλοποίηση των παρακάτω αρχών της ενταξιακής εκπαίδευσης:

- Σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα.
- Διασφάλιση ίσων ευκαιριών στην εκπαίδευση για όλους τους μαθητές/τριες, συμπεριλαμβανομένων των μαθητών/τριών με αναπηρίες ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, με την έννοια της ισότιμης, αξιοπρεπούς και άνευ διακρίσεων πρόσβασης στο εκπαιδευτικό αγαθό.
- Δικαίωμα για ένταξη στο εκπαιδευτικό περιβάλλον, στο οποίο οι μαθητές/τριες με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες θα έχουν τις καλύτερες και ευνοϊκότερες ευκαιρίες μάθησης, προκειμένου να εξυπηρετούνται οι εκπαιδευτικές τους ανάγκες, χωρίς να στιγματίζονται και να περιθωριοποιούνται ούτε οι ίδιοι/ες, ούτε οι οικογένειές τους.
- Ενδυνάμωση συμμετοχής στην ομάδα, ανάπτυξη συλλογικής δράσης και πνεύματος συνεργασίας μεταξύ όλων των μαθητών/τριών.

- Ευελιξία προγραμμάτων και δυνατότητα συνεργασίας και κινητικότητας των μαθητών/τριών που φοιτούν σε διαφορετικά σχολικά πλαίσια.
- Αξιοποίηση γνώσεων, εμπειριών και βιωμάτων όλων των μαθητών/τριών.
- Καλλιέργεια της αμοιβαίας κατανόησης, της από κοινού αντιμετώπισης και επίλυσης προβληματικών καταστάσεων και της επίτευξης κοινών στόχων.
- Ενεργοποίηση της δημιουργικότητας και της αυτενέργειας και ενθάρρυνση της ενεργού εμπλοκής όλων των μαθητών/τριών στη μαθησιακή διαδικασία.
- Συστηματική παρακολούθηση και υποστήριξη όλων των μαθητών/τριών, συμπεριλαμβανομένων των μαθητών/τριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο εκπαιδευτικό, εργασιακό και κοινωνικό περιβάλλον.

A3. Τύποι και Περιεχόμενο Προγραμμάτων Συνεκπαίδευσης

Στους τύπους των προγραμμάτων συνεκπαίδευσης συμπεριλαμβάνονται :

- Η διοργάνωση δράσεων οργανωμένου παιχνιδιού, αθλοπαιδιών, καλλιτεχνικών και λοιπών δραστηριοτήτων που αποσκοπούν, αφενός, στην καλλιέργεια στάσεων αποδοχής της διαφορετικότητας και, αφετέρου, στην ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων.
- Η διεξαγωγή κοινών προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων (Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής Υγείας, Πολιτιστικών Θεμάτων) και προγραμμάτων Αγωγής Σταδιοδρομίας καθώς και η σύμπραξη σε Ευρωπαϊκά Προγράμματα (Erasmus+, eTwinning κ.ά.), με στόχο: α) την καλλιέργεια και ενδυνάμωση κοινωνικών, γλωσσικών, επικοινωνιακών, διαπροσωπικών και κινητικών δεξιοτήτων, β) τη βελτίωση του αυτοσυναισθήματος και γ) την αύξηση της επιθυμίας και του ενδιαφέροντος για μάθηση.
- Η διεξαγωγή προγραμμάτων ένταξης και συμμετοχής μαθητών/τριών ΣΜΕΑΕ σε συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα τάξεων σχολείων γενικής εκπαίδευσης με στόχους γνωστικής ανάπτυξης και καλλιέργειας των ακαδημαϊκών τους δεξιοτήτων.
- Η αλληλεπίδραση προγραμμάτων για την πραξιακή μάθηση και ο συνδυασμός διαφορετικών μαθησιακών προτύπων, όπως, για παράδειγμα, η συνδιδασκαλία ενός μαθήματος όπου το θεωρητικό μέρος παρουσιάζεται στο γενικό σχολείο και το εργαστηριακό μέρος εφαρμόζεται στο εργαστήριο της ΣΜΕΑΕ.

.....

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 6^ο : Βιωματικό παραμύθι στο δάσος «Η Ασπρούλα και η Ασημένια»

Υλικό που θα χρειαστεί:

- Αυτοκόλλητα καρτελάκια για τα ονόματα,
- Χαρτόνια,
- Μαρκαδόροι,
- Κόλλα.

Δραστηριότητα 1.

Παραμυθιακή ιστορία «Η Ασπρούλα και η Ασημένια»

Η Ασπρούλα και η Ασημένια είναι δύο κουνέλια φίλες που ζουν στο δάσος. Απολαμβάνουν τη ζωή της κάθε μέρας, μαζί με τα άλλα ζώα, βόσκοντας το νόστιμο χορτάρι, καθώς ανεβαίνουν στην ηλιόλουστη κορυφή του λόφου. Το όνειρο της Ασπρούλας και της Ασημένιας είναι να καταφέρουν μια μέρα να βοσκήσουν στο ψηλό βουνό που φαντάζει πανέμορφο στο ορίζοντα. Έτσι, αποφασίζουν να ανέβουν στον παραπέρα λόφο, απ' όπου το βουνό φαίνεται πιο καθαρά, και να καταστρώσουν το σχέδιό τους. Οι μαθητές τις ακολουθούν. Όμως, μόλις φτάνουν στην κορυφή του λόφου, μια μεγάλη πέτρα κυλάει ξαφνικά και χτυπάει την Ασπρούλα. Η Ασπρούλα δεν μπορεί να περπατήσει. Οι γιατροί κάνουν ό,τι μπορούν, όμως τελικά η Ασπρούλα δεν θα μπορέσει να ξαναπερπατήσει. Και το όνειρο; Η Ασημένια και η Ασπρούλα δεν το βάζουν κάτω. Συνεχίζουν να είναι φίλες και αγαπημένες. Συζητούν με τα παιδιά του σχολείου που επισκέπτονται και πάλι το δάσος. Τα παιδιά αποφασίζουν να πραγματοποιήσουν εκδρομή με το λεωφορείο τους στο όμορφο βουνό και να πάρουν μαζί τους τις δύο φίλες. Η Ασπρούλα και η Ασημένια αλλά και τα παιδιά είναι πολύ χαρούμενα που το όνειρο θα πραγματοποιηθεί.

Φύλλο εργασίας 7.

Σημ. Η παραμυθιακή ιστορία είναι δημιουργία του εκπονητή δημοσιευμένη στο: Μπίνιας, Ν., & Χαρίσης, Α. (2017). «Ναι στο σχολείο-Ναι στη ζωή». Βιωματικές δράσεις στο σχολείο και στη φύση για εκπαιδευτικούς και μαθητές. Κατερίνη: Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Κατερίνης. DVD-ROM., απ' όπου είναι και 7 φωτογραφίες. (Σημ. Υπάρχει η σχετική άδεια για τη χρήση τους. Οι άλλες δύο φωτογραφίες είναι από το προσωπικό αρχείο του εκπονητή). Επίσης βλ. Χαρίσης, Α., & Καρολίδου, Σ. (2018). Το παραμύθι ως εργαλείο επιμόρφωσης εκπαιδευτικών και εκπαίδευσης. Στο: Κ. Δ. Μαλαφάντης (Επιμ.), 10^ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος «Λογοτεχνία και Παιδεία», τ. Α'. (σ.σ. 1171-1186). Αθήνα: Διάδραση.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ 7^ο :

Φύλλο εργασίας 8.

Κλίμακα του βαθμού κοινωνικής ευαισθησίας και συμπεριληπτικότητα της τάξης μου (έχει συμπληρωθεί και στην αρχή του προγράμματος).

Μαθητής	Η τάξη μου χαρακτηρίζεται από κοινωνική ευαισθησία και συμπεριληπτικότητα				
	ΚΑΘΟΛΟΥ	ΠΟΛΥ ΛΙΓΟ	ΛΙΓΟ	ΠΟΛΥ	ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ

Αξιολόγηση Εργαστηρίου- Συνολική αποτίμηση & αναστοχασμός πάνω στην υλοποίηση - Εκδηλώσεις διάχυσης

Περιγράφονται στο Εργαστήριο 7.

Φύλλα περιγραφικής αυτο-αξιολόγησης

Φύλλο περιγραφικής αυτοαξιολόγησης (σε κάθε μαθητή δίνεται το Φύλλο με μια φωτογραφία από κάθε εργαστήριο στην οποία ο μαθητής εμφανίζεται να εργάζεται):

Μια φωτογραφία, μια γνώση, ένα συναίσθημα, μια δεξιότητα.

Μαθητής		Τι έμαθα	Τι ένιωσα	Σε ποια δεξιότητα έγινα καλύτερος	Τι δυσκολία συνάντησα
Εργαστήρια					
	ΦΩΤΟ 1				
	ΦΩΤΟ 2				
	ΦΩΤΟ 3				
	ΦΩΤΟ 4				
	ΦΩΤΟ 5				
	ΦΩΤΟ 6				
	ΦΩΤΟ 7				

Φύλλο αυτό-αξιολόγησης μαθητή

Κριτήρια	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
Κατάλαβα τι είναι η Κ.ΑΛ.Ο.				
Μπορώ να εξηγήσω πώς μπορεί η Κ.ΑΛ.Ο. να υποστηρίξει ευάλωτες κοινωνικά ομάδες				
Συνεργάστηκα στην ομάδα μου και με τις άλλες υποομάδες				
Συνεργάστηκα με τα παιδιά των άλλων τάξεων που δουλέψαμε μαζί				
Μπορώ να αξιοποιήσω δεξιότητες ψηφιακής τεχνολογίας για τους σκοπούς της Κ.ΑΛ.Ο.				
Είμαι θετικός και θα συμμετάσχω στην παρουσίαση του έργου μας στο σχολείο και στην κοινότητα				
Είμαι πρόθυμος να συνεργαστώ και στη συνέχεια στη μαθητική ομάδα για να συνεχιστεί το έργο της Κ.ΑΛ.Ο. της τάξης μου				
Είμαι θετικός να συνεργαστώ και αργότερα στην ενήλικη ζωή μου με ανάλογο έργο				

Φύλλο ετερο-αξιολόγησης από συμμαθητή

Κριτήρια	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ
Κατάλαβε τι είναι η Κ.ΑΛ.Ο.				
Μπορεί να εξηγήσει πώς μπορεί η Κ.ΑΛ.Ο. να υποστηρίξει ευάλωτες κοινωνικά ομάδες				
Συνεργάστηκε στην ομάδα του και με τις άλλες υποομάδες				
Συνεργάστηκε με τα παιδιά των άλλων τάξεων που δουλέψαμε μαζί				
Μπορεί να αξιοποιήσει δεξιότητες ψηφιακής τεχνολογίας για τους σκοπούς της Κ.ΑΛ.Ο.				
Είναι θετικός και θα συμμετάσχει στην παρουσίαση του έργου μας στο σχολείο και στην κοινότητα				
Είναι πρόθυμος να συνεργαστεί και στη συνέχεια στη μαθητική ομάδα για να συνεχιστεί το έργο της Κ.ΑΛ.Ο. της τάξης μας				
Είναι θετικός να συνεργαστεί και αργότερα στην ενήλικη ζωή του με ανάλογο έργο				

Ενδεικτικές δραστηριότητες για την περιγραφική αξιολόγηση

Φύλλο περιγραφικής αξιολόγησης του μαθητή από τον εκπαιδευτικό

Δεξιότητες	Δείκτης	Αρχόμενη	Αναπτυσσόμενη	Ικανοποιητική	Εξαιρετική
ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	Δεξιότητες Ζωής				
	Αναλαμβάνει πρωτοβουλίες				
	Οργανώνει το έργο που αναλαμβάνει				
	Προγραμματίζει, θέτοντας ρεαλιστικούς στόχους				
	Μπορεί να συνεργάζεται παραγωγικά στην ομάδα				
	Προσφέρει ή ζητάει βοήθεια				
	Τηρεί τα χρονοδιαγράμματα				
	Ολοκληρώνει το έργο που αναλαμβάνει				
	Παράγει καινοτόμο έργο				
	Μπορεί να επικοινωνεί το έργο του στους γύρω του και στην κοινότητα				
Μπορεί να δέχεται κριτική και να επανα-προσανατολίζεται					
ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΖΩΗΣ	Μπορεί να συνδυάζει τις δυνατότητες του έργου του, ώστε να προσφέρει κοινωνικό έργο με κοινωνική ευθύνη				
	Ενσυναίσθάνεται τους άλλους και τη θέση στην οποία βρίσκονται				
	Είναι ευαίσθητοποιημένος σε ευάλωτες ομάδες				
	Προσαρμόζεται με ευελιξία σε νέα δεδομένα				
	Επιδεικνύει ανθεκτικότητα σε δύσκολες καταστάσεις				
	Είναι πρόθυμος να σεβαστεί δημοκρατικές διαδικασίες				
ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ	Είναι εξοικειωμένος με την ψηφιακή τεχνολογία (Ψ.Τ.)				
	Μπορεί να χρησιμοποιήσει την Ψ.Τ. για την αναζήτηση πληροφοριών				
	Μπορεί να χρησιμοποιήσει την Ψ.Τ. και κατά την εκτέλεση του έργου που αναλαμβάνει				
	Έχει συναίσθηση ότι λειτουργεί σ' ένα παγκόσμιο «χωριό»				
	Προσέχει, ώστε να πλοηγείται με ασφάλεια και σεβόμενος τους «συγχωριανούς του»				

Φορείς και άλλες συνεργασίες που θα εμπλουτίσουν το πρόγραμμά μας:

Περιφερειακή Ενότητα

Δήμος

Περιφερειακά Κέντρα Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕ.Κ.Ε.Σ.)

Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης

Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου Εκπαίδευσης για την Αειφορία

Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου Παιδαγωγικής Ευθύνης

Κέντρο Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (Κ.Ε.Σ.Υ.)

Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης ΚΠΕ (Κ.Ε.Α.)

Σχολικές Δραστηριότητες των Διευθύνσεων Εκπαίδευσης

Ευρωπαϊκά Προγράμματα Erasmus

Ψυχοπαιδαγωγικά Κέντρα

Τοπικές επιχειρήσεις Κ.ΑΛ.Ο.

Μ.Κ.Ο. για ευάλωτες κοινωνικά ομάδες

Περιγραφή ενδεικτικών δραστηριοτήτων για το portfolio μαθητή/-τριας

Στο portfolio μαθητή προτείνεται να ενταχθούν, εφόσον επιτευχθεί συμφωνία με βάση και τις ισχύουσες διατάξεις:

- όλο το φωτογραφικό αρχείο της δράσης,
- τα συμπληρωμένα φύλλα εργασίας στα οποία συνεργάστηκε στις ομάδες,
- τα έργα που παρήγαγε η ομάδα στην οποία εργάστηκε,
- τα φύλλα αυτό-αξιολόγησης που συμπλήρωσε,
- τα φύλλα ετερο-αξιολόγησης,
- η περιγραφική αξιολόγηση του εκπαιδευτικού.

Επιπλέον εκπαιδευτικό υλικό

Προσβάσιμο εκπαιδευτικό υλικό

<http://prosvasimo.iep.edu.gr/el/ekpaideutiko-uliko>

Κοινωνικές ιστορίες

<http://prosvasimo.iep.edu.gr/el/koinonikesistories>

Σύμβαση του Ο.Η.Ε. για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία σε όλες τις προσβάσιμες μορφές

<http://prosvasimo.iep.edu.gr/el/polimesiko-uliko/symvasi-ohe>

Διεύθυνση Κοινωνικής & Αλληλέγγυας Οικονομίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

<https://kalo.gov.gr/>

Ίδρυση Περιφερειακού Θεματικού Δικτύου Αειφορίας με τίτλο «Αγροκτήματα-Περιστικά Δάση-Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία (Κ.Α.Ο.)»

<https://diavgeia.gov.gr/doc/99%CE%A7046%CE%9C%CE%A4%CE%9B%CE%97-%CE%92%CE%A8%CE%A7?inline=true>

<https://blogs.sch.gr/groups/%ce%b1%ce%b3%cf%81%ce%bf%ce%ba%cf%84%ce%ae%ce%bc%ce%b1%cf%84%ce%b1-%cf%80%ce%b5%cf%81%ce%b9%ce%b1%cf%83%cf%84%ce%b9%ce%ba%ce%ac-%ce%b4%ce%ac%cf%83%ce%b7-%ce%ba%ce%bf%ce%b9%ce%bd%cf%89%ce%bd%ce%b9/>

<https://www.crissh2020.eu/resources-2/>

<https://learningportal.iiep.unesco.org/en/library/exploring-stem-competences-for-the-21st-century>

<https://changemakergame.ili.eu/>

<https://edu.klimaka.gr/sxoleia/eidikh-agwgh/2410-synekpaideysh-eidikh-agwgh-sxoleia>

Βιβλιογραφία

Μπίνιας, Ν., & Χαρίσης, Α. (2017). «Ναι στο σχολείο-Ναι στη ζωή». Βιωματικές δράσεις στο σχολείο και στη φύση για εκπαιδευτικούς και μαθητές. Κατερίνη: Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Κατερίνης. DVD-ROM.

Χαρίσης, Α. Ε. (2017²). Αξιολόγηση της σχολικής μάθησης. Θεσσαλονίκη: Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη α.ε..

Χαρίσης, Α., Κοκκίνου, Μ., & Υφαντίδου, Γ. (2018). Επαγγελματική εκπαίδευση/κατάρτιση και συνεκπαίδευση. Στο: Σ. Γρόσδος, & Α. Τσιβάς (Επιμ.), Πανελλήνιο Συνέδριο Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας «Σχολείο ανοιχτό στις κοινωνικές και παιδαγωγικές προκλήσεις», 5-6 Μαΐου 2018, Πρακτικά (σ.σ. 688-697). Θεσσαλονίκη: Π.Δ.Ε. Κ. Μακεδονίας.
<http://www.anoixtosxoleio.kmaked.eu/praktika-anoiktou.pdf>

Χαρίσης, Α., & Καρολίδου, Σ. (2018). Το παραμύθι ως εργαλείο επιμόρφωσης εκπαιδευτικών και εκπαίδευσης. Στο: Κ. Δ. Μαλαφάντης (Επιμ.), 10^ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος «Λογοτεχνία και Παιδεία», τ. Α'. (σ.σ. 1171-1186). Αθήνα: Διάδραση.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!!